

INFORMACIJA

O

SUŽENJU KORIDORA IZ DETALJNOG PROSTORNOG PLANA AUTOPUTA BAR-BOLJARE, NA DIJELU ZAJEDNIČKE TRASE DVA AUTOPUTA NA TERITORIJI GLAVNOG GRADA PODGORICE

Jedno od osnovnih strateških opredjeljenja Prostornog plana Crne Gore u dijelu saobraćajne infrastrukture je izgradnja autoputa Bar-Boljare i Jadransko-jonskog autoputa. Ovi putni pravci treba da doprinesu znatno većoj integrisanosti crnogorskog prostora, a potom i uvezanosti u regionalnu i evropsku mrežu i da učine dostupnim, više nego što je to do sada slučaj, turističke destinacije na primorju, kako za evropske i svjetske korisnike, tako i za domaće potrebe.

I. Postojeći koridor iz Detaljnog prostornog plana autoputa Bar-Boljare

Na teritoriji Glavnog grada Podgorice ukrštaju se koridori dva autoputa: Bar-Boljare i Jadransko-jonskog autoputa. Dionica autoputa Bar-Boljare između denivelisanih raskrsnica Zelenika (Komani) i Smokovac predstavlja zajedničku dionicu ta dva autoputa. Dužina zajedničke trase je 12,2 km.

Detaljnim prostornim planom autoputa Bar-Boljare, koji je usvojen 2008. god., predviđen je koridor autoputa širine 2 km, kojim se rezerviše prostor za projektovanje i izgradnju autoputa sa svim neophodnim pratećim sadržajima. U ovom koridoru nije dozvoljena gradnja objekata i druge aktivnosti koje nijesu u funkciji saobraćajnice, do izrade detaljnije projektne dokumentacije za autoput. Kako još uvijek nije došlo do detaljnije razrade projektne dokumentacije za autoput, širina koridora od 2 km predstavlja veliko ograničenje za razvoj Podgorice, jer zahvata zone više detaljnih urbanističkih planova i urbanističkih projekata (Tološi 1, Tološi 2, Vranići, Vraničke njive, Duklja, Zagorič 5, Zlatina B).

Zauzeće površine u širini koridora od 2 km predstavlja ograničenje urbanog i privrednog razvoja Podgorice i istovremeno ograničava rješavanje stambenog problema izvjesnog broja stanovnika Podgorice. Istovremeno se onemogućava, do izrade detaljnih projekata autoputeva na teritoriji Glavnog grada, komunalno opremanje lokacija za stambenu i drugu izgradnju, kao i ubiranje značajnih prihoda po osnovu komunalnih taksi i poreza.

Zbog navedenih problema analizirana je mogućnost suženja koridora iz Detaljnog prostornog plana autoputa Bar-Boljare, na dijelu zajedničke trase dva autoputa na teritoriji Glavnog grada Podgorice, tako da se, sa jedne strane, obezbjedi dovoljna širina koridora koja omogućava kvalitetno projektovanje i izgradnju autoputa uz poštovanje svih tehničkih elemenata za ovu vrstu saobraćajnice, kao i neophodnih saobraćajnih priključaka na magistralne puteve. Dok su sa druge strane, tretirane razvojne potrebe Podgorice i poštovanje nasljeđenih infrastrukturnih objekata (izvorište Mareza, trafostanica u Tološima), područja sa zaštićenim kulturnim dobrima (Duklja, arheološko nalazište Zlatina i dr). Suženjem koridora na dijelu zajedničke trase dva autoputa na teritoriji Glavnog grada Podgorice „oslobađa se“ značajan prostor na kome bi mogao da se odvija urbani i privredni razvoj. Pored ovog razvoja, omogućava se ostvarivanje određenih prihoda za Crnu Goru i Podgoricu po osnovu

komunalnih naknada, poreza, taksi i drugih prihoda iz domena izgradnje objekata i privrednih djelatnosti.

II. Pravni osnov za suženje koridora iz Detaljnog prostornog plana autoputa Bar-Boljare

Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Sl.list CG", br. 51/08, 47/11, 35/13, 39/13 i 33/14), utvrđeno je u članu 78 st. 4 i 5 da se Idejnim rješenjem može suziti širina koridora infrastrukture određena planskim dokumentom i da na idejno rješenje saglasnost daje Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za poslove infrastrukture na koje se odnosi koridor.

Međutim, iako je članom 78 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata utvrđeno da se Idejnim rješenjem može suziti širina koridora infrastrukture određena planskim dokumentom, prilikom analize i suženja koridora iz Detaljnog prostornog plana autoputa Bar-Boljare, na dijelu zajedničke trase dva autoputa na teritoriji Glavnog grada Podgorice, tj. prilikom izrade Idejnog rješenja autoputa Bar-Boljare, dionica Farmaci-Smokovac, korišćen je veći broj projektne i planske dokumentacije kako bi se eliminisale potencijalne greške i nepreciznosti.

III. Generalni projekat autoputa Bar-Boljare, dionica Farmaci-Smokovac

Generalnim projektom autoputa bar-Boljare, dionica Farmaci – Smokovac obrađeni su sljedeći aspekti:

- Prostorno – planski;
- Inženjerskogeološki i hidrogeološki parametri;
- Geotehnička studija;
- Studija klimatskih parametara;
- Studija hidroloških i hidrografskih parametara;
- Saobraćajno – ekonomska studija;
- Prethodna analiza uticaja na životnu sredinu;

Projektom su obrađena tri varijantna rješenja sa namjerom da se odabere najpovoljnije rješenje prolaska autoputa oko Podgorice u cilju zaštite područja Podgorice, Beri, izvorišta Mareze i iznalaženja najpovoljnijeg načina povezivanja Jadransko-jonskog autoputa sa autoputem Bar -Boljare.

Za sve tri varijante su urađeni svi potrebni grafički prilozi, predmjeri i predračuni i to za ukupni profil autoputa i za poluautoput.

Na osnovu svih analiza Projektant je predložio Varijantu 3 kao optimalno rešenje.

Rešenjem Ministarstva saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija br. 01-1431/1, od 07. aprila 2008. godine formirana je Reviziona komisija za stručnu kontrolu Generalnog projekta. Komisija je u svom radu izvršila uvid u Generalni projekat autoputa Bar-Boljare, dionica Farmaci - Smokovac – tekstualni i grafički dio, prateće studije i to studiju inženjerskogeoloških i hidrogeoloških parametara, geotehničku

studiju, studiju klimatskih parametara, studiju hidroloških i hidrografskih parametara, saobraćajno – ekonomsku studiju i prethodnu analizu uticaja na životnu sredinu.

O svom radu Komisija je sačinila pojedinačne izvještaje i na osnovu njih dala pozitivnu ocjenu na Generalni projekat autoputa bar-Boljare, dionica Farmaci - Smokovac.

Generalni projekat je urađen i usvojen od strane revizije komisije 2008.g. odnosno prije usvajanja važećeg Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata.

Iz gore navedenog razloga, a za potrebe suženja koridora potrebno je ažurirati Generalni projekat autoputa Bar-Boljare, dionica Farmaci – Smokovac. Ažuriranje se prvenstveno odnosi na Opštu dokumentaciju (registracije, osiguranja, licence, izjave,...) da bi sve bilo u skladu sa, sada važećim, propisima.

IV. Korišćena planska i projektna dokumentacija za izradu Idejnog rješenja autoputa Bar-Boljare, dionica Farmaci-Smokovac

Prilikom Izrade Idejnog rješenja autoputa Bar-Boljare, dionica Farmaci-Smokovac korišćena je sljedeća projektna dokumentacija:

- Generalni projekat autoputa Bar-Boljare, dionica Farmaci-Smokovac (2008.g.), *SI MM inženjering (Podgorica), Louis Berger SAS (Pariz)*;
- Generalni projekat Jadransko-jonskog autoputa, dionica Nudo (granica sa Bosnom i Hercegovinom)-Zelenika (2008.g.), *SI MM inženjering (Podgorica), Louis Berger SAS (Pariz)*;
- Generalni projekat Jadransko-jonskog autoputa, dionica Zelenika-Smokovac-granica sa Albanijom (2008.g.), *SI MM inženjering (Podgorica), Louis Berger SAS (Pariz)*;

Takođe je na dijelu od Vranića do Smokovca korišćena, ranije urađena, projektna dokumentacija, i to:

- Generalni projekat autoputa, dionica Smokovac-ukrštanje sa putem Podgorica-Cetinje, podloge R=1:5000, *Republički zavod za urbanizam i projektovanje-Podgorica (1997g.)*;
- Idejni projekat autoputa, dionica Smokovac-ukrštanje sa putem Podgorica-Cetinje, podloge R=1:1000, *Traser-Sarajevo(2001.g.)*.

Prethodno navedena dva projekta su rađena prema ranije važećem Prostornom planu Republike Crne Gore do 2000 g. - Izmjene i dopune (1997.g.) i to rješenje nije potpuno u skladu sa rješenjem iz važećeg PPCG. Međutim, na dijelu od Vranića do Smokovca rješenje trase autoputa jeste u skladu sa važećim PPCG. S obzirom na veću detaljnost ovih projekata, koji su rađeni na podlogama R=1:5000 odnosno R=1:1000, Obradivač ih je koristio na navedenom potezu za provjeru širine koridora. Kao osnova za određivanje suženog koridora korišćena je i Provjera koridora Jadransko-jonskog autoputa koju je uradila Komisija Direkcije za saobraćaj (2006.g.).

Takođe, kao osnova za izradu Idejnog rješenja korišćena je sljedeća usvojena planska dokumentacija: Prostorni plan opštine Titograd (1990), Generalni urbanistički plan opštine Titograd (1990), DUP Tološi 1, DUP Tološi 2, DUP Masline, DUP Zlatice B, DUP Murtovina, UP arheološki lokalitet Zlatice. Takođe

je korišćen i Ortofoto snimak (2007) kao i Topografske karte (TK) R=25000 (2007) i izvod iz digitalnog plana (katastrski plan) za dio teritorije Glavnog grada Podgorice (Uprava za nekretnine CG).

V. Idejno rješenje autoputa Bar-Boljare, dionica Farmaci-Smokovac

Idejno rješenje autoputa Bar-Boljare, dionica Farmaci-Smokovac za potrebe Ministarstva saobraćaja i pomorstva izradilo je Društvo za projektovanje, građenje i inženjering "Simm inženjering" d.o.o. - Podgorica, koji posjeduje licencu za izradu planskog dokumenta i licencu za izradu tehničke dokumentacije.

Idejno rješenje se sastoji tri knjige sa sljedećom dokumentacijom:

- Opšta dokumentacija o projektu,
- Projektni zadatak,
- Tekstualna dokumentacija,
- Numerička dokumentacija,
- Predmjer radova,
- Predračun radova,
- Grafička dokumentacija.

Na gore navedeno Idejno rješenje, u skladu sa stavom 5 člana 78 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, Ministarstvo održivog razvoja i turizma dalo je saglasnost.

VI. Analiza obuhvaćenog prostora u zahvatu koridora od 2 km i suženog koridora na osnovu idejnog rješenja

Idejnim rješenjem autoputa Bar-Boljare, dionica Farmaci-Smokovac, na dijelu zajedničke trase dva autoputa na teritoriji Glavnog grada Podgorice utvrđena je nova granica koridora kojim se "oslobađa" značajan prostor od 16,12 km² ili 1612 hektara.

NAZIV	POVRŠINA NA TERITORIJI GLAVNOG GRADA PODGORICE (km ²)	UČEŠĆE U POVRŠINI GLAVNOG GRADA PODGORICE (%)	POVRŠINA NA TERITORIJI GUR-a PODGORICE (km ²)	UČEŠĆE U POVRŠINI GUR-a PODGORICE (%)
KORIDOR ŠIRINE 2 km (na dijelu zajedničke trase dva autoputa)	32,79	2,28	7,58	8,86
KORIDOR SA SUŽENJEM NA PODRUČJU GLAVNOG GRADA PODGORICE (na dijelu zajedničke trase dva autoputa)	16,67	1,16	1,84	2,15
POVRŠINA DOBIJENA SUŽENJEM KORIDORA	16.12 km² ili 1612 hektara			

Tabela 1. Analiza obuhvaćenog prostora u zahvatu koridora od 2 km i suženog koridora na dijelu zajedničke trase dva autoputa na teritoriji Glavnog grada Podgorice

Posebno je značajno suženje koridora za područje obuhvaćeno Generalnom urbanističkom razradom, što se najbolje može vidjeti na primjeru DUP Tološi 2.

NAZIV	POVRŠINA U ZAHVATU DUP-a TOLOŠI 2 (km ²)	UČEŠĆE U POVRŠINI DUP TOLOŠI 2 (%)
KORIDOR ŠIRINE 2 km	2,57	85,66
KORIDOR SA SUŽENJEM NA PODRUČJU GLAVNOG GRADA PODGORICE	0,13	4,29
POVRŠINA DOBIJENA SUŽENJEM KORIDORA	2.44 km² ili 244 hektara	

Tabela 2. Suženje koridora na dijelu zajedničke trase dva autoputa na teritoriji Glavnog grada Podgorice na prostoru obuhvaćenim Generalnom urbanističkom razradom, primjet DUP Tološi

Sužena granica ne ograničava prostor za projektovanje i izgradnju autoputa, planiranje neophodnih saobraćajnih priključaka na postojeće magistralne puteve, kao i planiranje svih neophodnih pratećih servisnih i infrastrukturnih sadržaja u koridoru autoputa. Takođe, suženi koridor omogućava projektovanje i izgradnju svih zaštitnih pojaseva, objekata i mjera propisanih za ovu vrstu saobraćajnice.

Suženi koridor omogućava rješenje niza problema koji su nastali definisanjem koridora širine od 2 km, infrastrukturno i komunalno opremanje lokacija, urbani i privredni razvoj, ostvarivanje prihoda države i Glavnog grada (od komunalnih taksi, poreza, itd.), omogućavanje stambenih i privrednih investicija na "oslobođenom" prostoru, razvoj preduzetništva, razvoj centralnih djelatnosti i socijalne infrastrukture.